07/10/2023

Γιατί πρέπει να φοβόμαστε τον Θεό, για να γινόμαστε σοφοί; – Του Μιχάλη Κουτσού

/ Γνώμες

Αρχή σοφίας φόβος Θεού
(Ψαλμός 110,10)

Εισαγωγικά

Η αποφθεγματική αυτή ρήση εγείρει μερικά εύλογα ερωτήματα, όπως:

1. Για ποια σοφία πρόκειται , για την σοφία του ανθρώπου ή την σοφία του Θεού;
2. Γιατί πρέπει να φοβόμαστε τον Θεό, για να γινόμαστε σοφοί;
   Αυτά τα καίρια ερωτήματα απαιτούν απάντηση, την οποία θα προσπαθήσουμε να την δώσουμε.

Τα δύο είδη της σοφίας

Πράγματι υπάρχουν δύο είδη σοφίας, η σοφία του ανθρώπου και η σοφία του Θεού.

Η σοφία του ανθρώπου

Για την σοφία του ανθρώπου δεν έχουμε παρά να ανατρέξουμε στους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους και να δούμε πολλές απόψεις αλλά και προβληματισμούς. Κι είναι στα αλήθεια περίεργο ότι οι αρχαίοι δεν χαρακτήριζαν σοφούς «μεγάλα μυαλά», όπως τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη, αλλά τους σοφούς νομοθέτες, οι οποίοι με την σοφία τους, που έβγαινε από την πείρα της ζωής, μπορούσαν να θεσπίσουν κανόνες αρμονικής συμβίωσης. Η σοφία τους δηλαδή είχε πρακτικό νόημα όχι θεωρητικό και φιλοσοφικό. Ασφαλώς ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης ήξεραν πολύ περισσότερα από τους επτά σοφούς των αρχαίων Ελλήνων αλλά ήταν θεωρητικά και φιλοσοφικά και όχι πρακτικά για την ζωή. Σοφιστές και φιλόσοφοι στην αρχαία Ελλάδα είχαν έναν διαρκή προβληματισμό για όλα τα πράγματα και κυρίως για την κοινωνική συμπεριφορά των ανθρώπων. Έψαχναν πάντα την αλήθεια στις συζητήσεις τους αλλά η πραγματική αλήθεια πάντοτε τους διέφευγε. Παρόλα αυτά διατυπώθηκαν κανονιστικές αρχές πολύ αξιόλογες, που συζητιούνται ακόμη από την παγκόσμια διανόηση.

Η σοφία των αρχαίων Ελλήνων στηρίζονταν στην Γνώση. Αυτή καθόριζε τί είναι σωστό και τι λάθος. Ο ορθός λόγος έγινε η κατευθυντήρια αρχή της ζωής τους, στάση που επικρατεί ακόμη και σήμερα. Όμως πόσα από αυτά που έχει η φύση μπορεί ο άνθρωπος να γνωρίζει; Ο Σωκράτης έλεγε «εν οίδα ότι ουδέν οίδα», δηλαδή αυτά που ξέρω μπροστά σε αυτά που δεν ξέρω είναι ένα τίποτα. Τελικά κάτι ξέρουμε αλλά συγκρινόμενα με αυτά που δεν ξέρουμε είναι ελάχιστα και επομένως ανοίγεται ένα πεδίο διεύρυνσης της γνώσης, η οποία είναι απέραντη. Πρέπει επίσης να επισημάνουμε ότι αυτή η σοφία του ανθρώπου επιλύει πολλά προβλήματα, θέτει τις βάσεις για πολιτισμό και ανάπτυξη αλλά κινείται μέσα στα κοσμικά πλαίσια, στα πλαίσια δηλαδή αυτού το κόσμου, του υλικού. Υπάρχει όμως και ένας άλλος κόσμος, ο πνευματικός, ο οποίος δεν εξαντλείται σε μερικούς ηθικούς κανόνες αλλά στοχεύει στον πνευματικό πολιτισμό. Οι διάφορες φιλοσοφικές θεωρίες έδωσαν κατά καιρούς διάφορες απαντήσεις αλλά δεν είναι ικανοποιητικές, γιατί είναι μερικής ισχύος και όχι καθολικής. Τις αληθινές απαντήσεις τις έδωσε η χριστιανική πίστη, η οποία μπολιάστηκε στον ανθρώπινο πολιτισμό και άλλαξε την φυσιογνωμία του. Εμφανίστηκαν άλλα πρότυπα ζωής, τα οποία δεν απαιτούν μόρφωση και πολλά γράμματα, γιατί απευθύνεται προς όλους, εγγραμμάτους και αγράμματους, δείχνοντας διαφορετικούς τρόπους πνευματικής

ανάπτυξης, διαφορετικούς δρόμους στο ταξίδι της ζωής του ανθρώπου.

Η σοφία του Θεού

Εκτός όμως από την σοφία του ανθρώπου υπάρχει και η σοφία του Θεού. Ήδη ο απόστολος Παύλος επεσήμανε το νέο αυτόν δρόμο της σοφίας, όταν γράφει: « ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεύς; Ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν (προς Κορινθ. Α’ 18-24). Εδώ πρέπει να επισημάνουμε ορισμένα πράγματα:

Όταν λέει ότι «ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου» δεν αποδοκιμάζει την σοφία του κόσμου, απλώς την θεωρεί ανεπαρκή για να αποκτήσει κανείς την σοφία του Θεού.
Το ευαγγελικό κήρυγμα χαρακτηρίζεται «μωρό» από κάποιους αλλά ο Θεός κρίνει μωρία την σοφία του κόσμου αυτού, διότι δεν λύνει όλα τα προβλήματα των ανθρώπων.
Ο απόστολος Παύλος προβάλλει μπροστά στους ανθρώπους όχι φιλοσοφικές θεωρίες αλλά συγκεκριμένα πράγματα, όπως είναι ο Σταυρός του Κυρίου, δηλαδή την εσταυρωμένη αγάπη του Θεού.

Ο σταυρός του Κυρίου αποτελεί σκάνδαλο για τους Ιουδαίους, που περίμεναν πολύ διαφορετικά τον Μεσσία, και μωρία για τους Έλληνες, που δεν ικανοποιούνταν με αυτά τα ταπεινά και απλά πράγματα που δίδαξε ο Χριστός.
Οι χριστιανοί πιστεύουν ότι ο Χριστός είναι η φανέρωση της δύναμης και της σοφίας του Θεού.
Επομένως βρισκόμαστε σε άλλη διάσταση, μιλάμε για άλλον κόσμο και για άλλη σοφία, την σοφία του Θεού, και για άλλον φόβο, τον φόβο του Θεού. Πώς όμως αυτός ο φόβος του Θεού οδηγεί στη σοφία του Θεού; Στο θέμα αυτό έχουμε πολλά και ατράνταχτα στοιχεία. Κατ' αρχάς, όταν λέμε ότι ένας άνθρωπος έχει σοφία Θεού, εννοούμε ότι ο άνθρωπος αυτός είναι συνετός, είναι δίκαιος, διότι τηρεί το θέλημα του Θεού, πράγμα το οποίο οδηγεί τον άνθρωπο στην σοφία. Για την τήρηση του θελήματος του Θεού απαιτείται φόβος Θεού. Ο θεοσεβούμενος θα προφυλάξει τον εαυτό του από πολλές κακοτοπιές και παρανομίες σε αντίθεση με τον αθεόφοβο, που δεν βάζει όρια στην συμπεριφορά του.

Τα δύο είδη του φόβου

Και τα είδη του φόβου είναι δύο, ο φόβος της παρακοής και ο φόβος της υπακοής, ο θείος φόβος, ο οποίος έχει και αυτός τις διαβαθμίσεις του.

Ο φόβος της παρακοής

Ο φόβος αυτός προήλθε από την παρακοή των Πρωτοπλάστων, οι οποίοι αφού παράκουσαν την εντολή του Θεού, πήγαν και κρύφτηκαν, όταν ο Θεός τους αναζητούσε μέσα στον Παράδεισο. Έκτοτε ο φόβος αυτός συνοδεύει πάντοτε τον άνθρωπο και όχι μόνο, γιατί ξαπλώθηκε σε όλη την πλάση κι έτσι «φοβάται ο άνθρωπος το θεριό και το θεριό τον άνθρωπο». Η εχθρότητα αυτή είναι το χαρακτηριστικό της «πεπτωκυίας» φύσης. Την εχθρότητα αυτή η αγάπη του Θεού θέλησε να την επανορθώσει. Ο φόβος αυτός του ανθρώπου είναι ενστικτώδης και φοβάται και το παραμικρό, διότι νομίζει ότι κινδυνεύει η ζωή του, την οποία όμως προ πολλού την είχε χάσει, όταν απομακρύνθηκε από τον Ζωοδότη Θεό. Η φύση είναι εχθρική απέναντι στον άνθρωπο και γίνεται τόσο πιο εχθρική όσο ο άνθρωπος απομακρύνεται από τον Θεό και την υπερεκμεταλλεύεται καταπατώντας τους νόμους της φύσης που ο ίδιος ο Θεός τους θέσπισε. Η εκκλησία προσεύχεται «υπέρ της άνωθεν ειρήνης» αλλά την μεταξύ των ανθρώπων ειρήνη, η οποία είναι η προϋπόθεση της ενότητας των ανθρώπων και της ένωσής μας με τον Θεό.

Ο φόβος της υπακοής

Και ο άνθρωπος του Θεού έχει μέσα του τον φόβο αλλά αυτή τη φορά ο φόβος είναι θείος, γιατί προέρχεται από την διάθεσή μας να υπακούομε στον Θεό και να εφαρμόζουμε το Θέλημά Του. Η διαβάθμιση του φόβου του θεού έχει σχέση με τον βαθμό υπακοής στο θέλημά του. Ο άγιος Μάξιμος διαιρεί τον θείο φόβο σε δύο είδη και συγκεκριμένα: «Είναι ο φόβος του Θεού που λέγεται και πρωταρχικός και ο άλλος ο τέλειος που γεννάται από τον πρώτο». Για τον πρώτο φόβο μας ομιλεί η Αγία Γραφή, όταν λέγει: «τω δε φόβω Κυρίου εκκλίνει πας από κακού» (Παροιμ. 15, 27) και πάλι: «Καθήλωσον εκ του φόβου σου τας σάρκας μου, από γάρ των κριμάτων σου εφοβήθην» (Ψαλ. 118, 120). Αυτός ο πρώτος φόβος του Θεού προσιδιάζει στους δούλους, οι οποίοι εκτελούν τις διαταγές, διότι φοβούνται την τιμωρία. Ο άγιος Μάξιμος ο ομολογητής μας δίνει σαφέστερες εξηγήσεις για τα δύο αυτά είδη του θείου φόβου: ο ένας καθαρός και ο άλλος ακάθαρτος, επειδή και οι άνθρωποι είναι άλλοι δίκαιοι και άλλοι ακάθαρτοι. Οι δίκαιοι φυλάγουν μέσα τους τον θείο φόβο με την καθαρότητα της συνειδήσεως τους, ενώ οι αμαρτωλοί λαμβάνουν από τον Θεό το πρώτο είδος του θείου φόβου, που τους προκαλείται λόγω των αμαρτιών τους και των ενδεχομένων τιμωριών, εάν δεν μετανοήσουν. Ο καθαρός φόβος παραμένει πάντοτε και δεν σβήνει, ενώ ο ακάθαρτος σβήνει και παρέρχεται με την δύναμη της μετάνοιας. Γι’ αυτό, όταν ο Απόστολος έλεγε ότι αυτός που φοβάται δεν τελειώθηκε ακόμη στην αγάπη, είχε υπ’ όψη του το πρώτο είδος του θείου φόβου, ενώ, όταν ο Προφήτης Δαβίδ λέγει ότι, όσοι έχουν τον θείο φόβο δεν στερούνται από τίποτε, έχει υπ’ όψη του το δεύτερο και τελειότερο είδος του θείου φόβου. «Μακάριος ανήρ ο φοβούμενος τον Κύριον, εν ταις εντολαίς αυτού θελήσει σφόδρα» (Ψαλμ. 111,1), δηλαδή αγαπά πάρα πολύ να εκτελεί τις εντολές του. Ένας τέτοιος άνθρωπος βρίσκεται στην θέση του υιού, κατά χάριν Θεού, επειδή δεν εργάζεται τις εντολές από τον φόβο των τιμωριών αλλά μόνο από αγάπη προς τον Θεό.

Όσο ασκείται κάποιος στην υπακοή προς τον Θεό, άλλο τόσο αποκτά και τον φόβο του Θεού. Γνωρίζει και τα μικρότερα σφάλματα του, τα οποία ποτέ δεν τα είχε μέχρι τότε επισημάνει, επειδή ευρισκόταν στο σκοτάδι της αγνωσίας του. Ας φέρουμε ένα παράδειγμα για κάποιον που βαδίζει την νύκτα σ’ ένα ολισθηρό δρόμο και γεμάτο λάσπη. Του ανθρώπου αυτού του συμβαίνει να πέσει και να λερωθεί, αλλά λόγω του σκότους της νύχτας δεν μπορεί να αντιληφθεί πόσο λερώθηκαν τα ρούχα του. Μόνο την επομένη ήμερα βλέπει στο φως του ηλίου πόσο λερωμένα είναι τα ρούχα του. Το ίδιο συμβαίνει και με αυτόν που είναι αρχάριος στον φόβο του Θεού. Γνωρίζει ότι έπεσε και είναι λερωμένος, αλλά δεν γνωρίζει με λεπτομέρεια σε ποια φοβερή κατάσταση ευρίσκεται. Μπαίνοντας αυτός ο άνθρωπος στο πρώτο στάδιο του θείου φόβου αρχίζει να γνωρίζει την ρυπαρότητα της ψυχής του και ολοένα προσπαθεί να απαλλαγεί από τα πάθη και έτσι μπαίνει

στο δεύτερο στάδιο του θείου φόβου., διότι «Ο φόβος Κυρίου είναι αγνός, διαμένων εις αιώνα αιώνος» (Ψαλμ. 18, 10).

Ο φόβος όμως του Θεού έχει και χρονική διάσταση. Άλλος είναι ο φόβος του Θεού κατά την προχριστιανική εποχή και άλλος στην μεταχριστιανική

Ο φόβος του Θεού στην προχριστιανική εποχή

Ο φόβος του Θεού έχει διαφορετικό περιεχόμενο στην Παλαιά Διαθήκη και διαφορετικό στην εποχή του Ευαγγελίου της αγάπης. Ο φόβος των Ιουδαίων ήταν μια αποτρεπτική δύναμη, για να τους προφυλάξει από το κακό, γι’ αυτό και στον Μωσαϊκό νόμο προβλέπονταν αυστηρές τιμωρίες: «οφθαλμόν αντί οφθαλμού και οδόντα αντί οδόντος». Πρόκειται για μια εποχή που για να επιβληθεί η πειθαρχία και η υπακοή στους νόμους χρειάζονταν αυστηρές ποινές. Πέρα όμως από τον Μωυσή για το θέμα αυτό μίλησαν πολλοί προφήτες και περιέγραψαν τα οφέλη που προέρχονται στον άνθρωπο, όταν έχει φόβο Θεού. Στη Σοφία Σολομώντος και στη Σοφία Σειράχ θα βρούμε πολλές αναφορές γι’ αυτά τα οφέλη. Ας σταθούμε όμως σε μερικά χωρία των Παροιμιών του Σολομώντος.

«Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσι αὐτήν· εὐσέβεια δὲ εἰς Θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως, σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν» (Παρ. 1,7). Εδώ τονίζεται ότι ο φόβος Θεού κάνει τον άνθρωπο συνετό, η ευσέβεια προς τον Θεό είναι η αρχή της κατανόησης του Θεού, ενώ αντίθετα οι ασεβείς εξαφανίζουν και την σοφία και την παιδεία, που μπορεί να έχει ο άνθρωπος.
2.«Αρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς» (Παρ. 9,10). Ο φόβος Κυρίου αποτελεί την αρχή της

απόκτησης της σοφίας, με αποτέλεσμα οι σκέψεις των αγίων αυτών ανθρώπων να οδηγούν στην σύνεση και η γνώση της αξίας του νόμου να είναι προϊόν σωστής σκέψης.

3.«ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα βουλήν, καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην» (Παρ. 8,12). Εδώ τονίζεται ότι η σοφία του Θεού είναι εκείνη που εγκαθιστά στον νου του ανθρώπου καλές σκέψεις και εξασφαλίζει στον άνθρωπο την ορθή γνώση και την αληθινή επιστήμη.

«γενεὰ σοφίας φόβος Κυρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή» (Παρ. 22,4)
Ο φόβος Κυρίου γεννά, εξασφαλίζει, σοφία, πλούτο δόξα και ζωή. Πράγματι, δεν είναι ασήμαντα αυτά που αποκτά κανείς με τον φόβο του Κυρίου. Είναι ό,τι καλύτερο υπάρχει στους ανθρώπους: σοφία, πλούτος, δόξα και μάλιστα ευτυχισμένη ζωή.

5.«κρεῖσσον μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου Κυρίου ἢ θησαυροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας» (Παρ. 15,16. Είναι καλύτερο να έχει έστω ελάχιστο φόβο Θεού παρά μεγάλους θησαυρούς και να είναι αθεόφοβος, διότι στην πρώτη περίπτωση τα κέρδη είναι αρκετά και σταθερά.

«φόβος Κυρίου προστίθησιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσετα» (Παρ. 10,27). Πιο πάνω υποστήριξε ότι ο φόβος του Θεού εξασφαλίζει την ζωή στον άνθρωπο. Εδώ τονίζει ότι ο φόβος του Θεού προσθέτει ημέρες στη ζωή του ευσεβούς ανθρώπου και ζει πολλά χρόνια, ενώ η ζωή του ασεβούς λιγοστεύει και πεθαίνει γρήγορα. Αυτό μας θυμίζει το «τα οψώνια της αμαρτίας θάνατος».
Υπάρχουν κι άλλες μαρτυρίες από την Παλαιά Διαθήκη:

Στο βιβλίο Σοφία Σειράχ διαβάζουμε ότι ο φόβος του Κυρίου είναι ανώτερος από κάθε αρετή. Κατά τον Προφήτη Ησαϊα (33,5) ο φόβος του Θεού είναι αιώνιος θησαυρός της δικαιοσύνης, ενώ κατά τον Προφήτη Ιερεμία (39,40) ο φόβος του Κυρίου είναι δώρο του Θεού.

Ο πατριάρχης Νώε «πίστει χρηματισθείς περί των μηδέπω βλεπομένων, ευλαβηθείς κατασκεύασε κιβωτόν εις σωτηρίαν του οίκου αυτού» (Έβρ. ΙΙ, 7),

Ο πατριάρχης Αβραάμ τόσο φόβο επέδειξε προς τον Θεό, ώστε έσπευσε να θυσιάσει στον Θεό τον μονογενή του υιό Ισαάκ, τον όποιον ο ίδιος ό Θεός του υπέδειξε.

Ο Ιωσήφ, έχοντας τον θείο φόβο, δεν υπάκουσε στις προτάσεις της κυρίας του για να τελέσει την αμαρτία και είπε: «πώς ποιήσω το ρήμα τούτο το πονηρόν και αμαρτήσομαι εναντίον του Θεού» (Γεν. 39,9), με αποτέλεσμα να κλεισθεί στην

φυλακή. Αλλά ο Πανάγαθος και Δίκαιος Θεός τον έβγαλε από την φυλακή και τον δόξασε.

Ο φόβος του Θεού στην μεταχριστιανική εποχή

Από τους Αγίους Πατέρας αρκετοί μας μίλησαν για τον θείο φόβο. Ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης λέγει ότι ο φόβος του Θεού είναι αρχή των καλών έργων, ενώ ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος ότι είναι η αρχή της αληθινής ζωής του ανθρώπου. Ο άγιος Εφραίμ λέγει ότι ο φόβος του Κυρίου είναι σαν ένα δίκοπο σπαθί, το οποίο κόπτει όλες τις κακές επιθυμίες και κάθε δαιμονική επίθεση κατά των ανθρώπων, και ο άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος λέγει ότι ο φόβος του Θεού είναι ένα ανίκητο όπλο της πίστεως. Ο Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος τον παρομοιάζει με τον ήλιο, ο όποιος στέλνοντας μία ακτίνα στο δωμάτιο, αποκαλύπτει σ’ αυτό και το μικρότερο σκουπίδι και την λεπτότερη σκόνη, ενώ σε άλλο μέρος ο ίδιος λέγει ότι ο πλούτος του θείου φόβου είναι η αρχή της αγάπης προς τον Θεό. Ο φόβος του Θεού, κατά τον άγιο Μάξιμο τον ομολογητή γεννάται από την πίστη προς τον Θεό, ενώ ο Ιωάννης της Κλίμακος λέγει ότι προέρχεται από την γνώσι του εαυτού μας (Λόγος 25ος).

Υπάρχει και μια άλλη διαβάθμιση του φόβου απέναντι στο Θεό ανάλογα με τον βαθμό διάθεσης για υπακοή. Σύμφωνα με αυτό το κριτήριο οι άνθρωποι χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: τους δούλους, τους μισθωτούς και τους υιούς. Οι δούλοι ό,τι κάνουν το κάνουν από ανάγκη και από τον φόβο της τιμωρίας. Οι μισθωτοί εκτελούν πιστά τις εντολές του κυρίου τους, γιατί θα χάσουν τον μισθό τους σε περίπτωση ανυπακοής, αλλά μέχρι εκεί και τίποτα παραπάνω. Οι υιοί όμως, τα παιδιά ενός ανθρώπου, αν αγαπάνε τον πατέρα τους, κάνουν τα πάντα, για να μην τον στενοχωρήσουν. Αντί του φόβου έχουν την αγάπη και «η αγάπη έξω βάλλει τον φόβο».

Οι ευλογημένοι καρποί του φόβου του Θεού

Ο φόβος του Κυρίου μας βοηθάει να εργαζόμαστε την σωτηρία μας, κατά την μαρτυρία του Αποστόλου Παύλου, ο οποίος συμβουλεύοντας τους Φιλιππισίους τους λέγει τα εξής: «μετά φόβου και τρόμου την εαυτών σωτηρίαν κατεργάζεσθε» (2,12). Μας βοηθάει στην απόκτηση της καθαρότητος και αγιότητος, όπως λέγει πάλι ο Απόστολος Παύλος: «Ταύτας έχοντες τας επαγγελίας, αγαπητοί, καθαρίσωμεν εαυτούς από παντός μολυσμού σαρκός και πνεύματος επιτελούντες αγιωσύνην εν φόβω Θεού» (Β’ Κορ. 7,1). Μας ενισχύει στην πραγματοποίηση των θείων εντολών στην ζωή μας. Επίσης μας βοηθάει να κρίνουμε τον συνάνθρωπο μας με δικαιοσύνη (Εξοδ. 18). Μας κάνει ευάρεστους ενώπιον του Θεού, μας αξιώνει από τον Θεό αμέτρητων δωρεών και μας βοηθάει να αποκτήσουμε το θείο έλεος. Ο θείος φόβος μας δίνει παρρησία στην προσευχή μας προς τον Θεό και έτσι εισακούονται καλύτερα τα αιτήματά μας. Ακόμη μας κάνει άξιους της ευλογίας του Κυρίου και τέλος μας φυλάγει από τον φόβο και τρόμο των ανθρώπων.

Ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος λέγει: «Ο φόβος του Θεού είναι το θεμέλιο για το ταξίδι του ανθρώπου προς τους ουρανούς», ενώ ο άγιος Νικόδημος λέγει: «Ο φόβος του Θεού είναι πηγή, μητέρα και ρίζα της συνέσεως και όλων των αρετών». Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος λέγει ότι ο θείος φόβος «μας βοηθάει στην εφαρμογή των εντολών του Κυρίου και στην καθαρότητα του σώματος». Όποιος απέκτησε τον θείο φόβο δεν φοβάται τίποτε κατά τον άγιο Ιωάννη της Κλίμακος, ο οποίος λέγει ακριβώς: «Όποιος έγινε δούλος του Θεού, δεν φοβάται τον Δεσπότη του, ενώ όποιος δεν έχει

τον θείο φόβο, αυτός φοβάται ακόμη και τη σκιά του» (Λόγος 21ος).

Όλα αυτά συνιστούν την ουσία της σοφίας του Θεού, μιας σοφίας που μας φέρνει πιο κοντά στον Θεό. Και κλείνουμε με την διαπίστωση του Δαυίδ: «Μακάριος ανήρ ο φοβούμενος τον Κύριον» (Ψαλμ. 111,1).

Ο Μιχάλης Κουτσός είναι Φιλόλογος – Συγγραφέας

Πηγή: pemptousia.gr